

**VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL METODINIŲ REKOMENDACIJŲ DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SUTARČIŲ TRUKMĖS
PATVIRTINIMO**

2002 m. balandžio 8 d. Nr. 33
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 1999, Nr. [56-1809](#), Nr. [86-2565](#); 2000, Nr. [7-177](#), Nr. [28-766](#)) 5 straipsnio 3 dalies 2 punktu,
T v i r t i n u Metodines rekomendacijas dėl viešųjų pirkimų sutarčių trukmės (pridedama).

DIREKTORIUS

R. VAIČIULIS

METODINĖS REKOMENDACIJOS DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SUTARČIŲ TRUKMĖS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Metodinių rekomendacijų dėl viešųjų pirkimų sutarčių trukmės (toliau – metodinės rekomendacijos) tikslas yra padėti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 1999, Nr. 56-1809) 1 straipsnio 1 dalyje nurodytoms perkančiosioms organizacijoms nustatyti pagrįstą sudaromų viešojo pirkimo sutarčių (toliau – pirkimo sutartis) trukmę.

2. Metodinėse rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Viešųjų pirkimų įstatyme vartojamas sąvokas.

3. Jei pirkimo sutartis sudaroma ilgesniam nei vienerių finansinių metų terminui, viešasis pirkimas laikomas tų finansinių metų pirkimu, kuriais buvo sudaryta pagrindinė pirkimo sutartis.

II. PIRKIMO SUTARČIŲ TRUKMĘ ĮTAKOJANTYS VEIKSNIAI

4. Nustatant pirkimo sutarčių trukmę, reikia įvertinti tai, kad, sudarant trumpalaikės pirkimo sutartis, gali atsirasti poreikis dažnai rengti pirkimo procedūras. Tai didina pirkimų organizavimo sąnaudas ir mažina pirkimų efektyvumą. Ilgalaikės pirkimo sutartys gali sudaryti sąlygas atsirasti rinkoje monopolistams, tuo pačiu riboti konkurenciją ir stabdyti rinkos vystymąsi. Be to, ilgalaikės pirkimo sutartys susijusios su didesne perkančiosios organizacijos ir tiekėjo (rangovo) rizika dėl galimo rinkos kainų pasikeitimo sutarties vykdymo laikotarpiu. Prognozuojamas rinkos kainų augimas gali skatinti tiekėjus (rangovus) pasiūlymuose nurodyti aukštesnes kainas. Pirkimo sutarties vykdymo laikotarpiu rinkos kainoms sumažėjus, perkančiosios organizacijos mokama kaina gali tapti nepateisinamai aukšta.

5. Nustatant pirkimo sutarties trukmę, atsižvelgiama į:

5.1. poreikio pobūdį ir pirkimo objekto ypatumus;

5.2. finansavimo šaltinius ir galimybes užtikrinti finansavimą;

5.3. realias tiekėjų (rangovų) galimybes įvykdyti sutartį nustatytu terminu.

6. Perkančiosios organizacijos poreikius pagal jų pobūdį galima suskirstyti į:

6.1. vienkartinius;

6.2. pasikartojančius;

6.3. nuolatinius (tėstinius).

7. Vienkartiniais poreikiais laikytini prekių, paslaugų ar darbų poreikiai, skirti konkrečiam projektui įgyvendinti. Konkretūs projektai – tai projektai, įtraukti į Valstybės investicijų programą arba finansuojami iš perkančiosios organizacijos bendrųjų asignavimų ir skirti perkančiosios organizacijos bazės stiprinimui ar darbo sąlygų gerinimui. Tokie poreikiai paprastai gali būti aiškiai apibrėžiami kiekybiniais rodikliais ir yra baigtiniai. Poreikis analogiškus projektus įgyvendinti ateityje yra sunkiai prognozuojamas.

8. Pasikartojantys poreikiai – tai poreikiai, kuriems užtikrinti periodiškai perkamos tos pačios rūšies prekės, paslaugos ar darbai, reikalingi perkančiosios organizacijos veiklai užtikrinti. Tokių poreikių tenkinimo pavyzdžiais gali būti: kanceliarinių prekių, įrengimų atsarginių dalių, maisto produktų, kuro, degalų pirkimas, pastatų bei įrengimų remontas ir panašiai.

9. Nuolatiniai (tėstiniai) poreikiai – tai poreikiai, kuriems užtikrinti perkamos prekės, paslaugos ar darbai, reikalingi kasdieniams perkančiosios organizacijos poreikiams tenkinti. Pavyzdžiui, techninės paslaugos, patalpų nuoma, apsaugos paslaugos ir panašiai.

10. Tenkinant vienkartinius, pasikartojančius ar nuolatinius poreikius, atitinkamai sudaromos vienkartinės, pasikartojančios ar nuolatinės pirkimo sutartys.

11. Poreikio pobūdis sąlygoja viešojo pirkimo objektų formavimą ir pirkimo sutarčių trukmę. Vienkartinės pirkimo sutartys paprastai sudaromos tokiam laikui, kuris būtinas sutarties įvykdymui. Pasikartojančios ir nuolatinės pirkimo sutartys sudaromos perkančiosios organizacijos nustatytam laikotarpiui.

12. Prieš pradėdama viešojo pirkimo procedūras, pirkimų planavimo etape perkančioji organizacija numato finansavimo šaltinius ir finansavimo grafiką. Ši nuostata netaikoma, kai finansavimo šaltiniai ir sąlygos yra pirkimo objekto sudėtinė dalis.

13. Pagal finansavimo užtikrinimo laipsnį galima išskirti užtikrintą ir numatomą finansavimą.

14. Finansavimas laikomas užtikrintu, jeigu:

14.1. perkančiajai organizacijai pirkimams skiriamų lėšų suma patvirtinta reikiamos galios teisės aktais (pavyzdžiui, atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu);

14.2. reikalingos lėšos yra numatytos sutartyse, sudarytose su finansuojančiomis organizacijomis.

15. Atskirais atvejais galima laikyti, kad finansavimas yra užtikrintas (nors tai ir nepatvirtinta reikiamos galios dokumentais), jeigu nėra numatyta apriboti, sustabdyti ar nutraukti perkančiosios organizacijos veiklą, o ateityje ketinama pirkti prekes, paslaugas ar darbus, be kurių perkančiosios organizacijos veikla būtų negalima.

16. Numatomu finansavimu laikytina finansavimo perspektyva, kuriai preliminarai yra pritarta, tačiau kuri nėra patvirtinta. Numatomo finansavimo pavyzdžiais gali būti Valstybės investicijų programa ir strateginiai veiklos planai sekantiems ir vėlesniems finansiniams metams.

III. PIRKIMO SUTARČIŲ TRUKMĖS NUSTATYMAS

17. Pirkimo sutarties trukmę nustato perkančioji organizacija ir nurodo ją pirkimo dokumentuose. Pirkimo sutarties trukmė nustatoma viešųjų pirkimų planavimo etape.

18. Konkretūs pirkimo sutarties terminai nustatomi atsižvelgiant į 7–16 punktuose nurodytus veiksnius ir derinant visų jų įtaką pirkimo sutarties trukmei.

19. Nustatant vienkartinių sutarčių trukmę, sutarčių vykdymo pradžią stengiamasi nustatyti taip, kad vykdant sutartį nesusidarytų pertraukų dėl nepakankamo finansavimo, išskyrus atvejus, kai pertraukos dėl pirkimo objekto ypatumų, perkančiosios organizacijos nustatyto prekių, paslaugų tiekimo ar darbų atlikimo grafiko ar kitų priežasčių yra pageidautinos.

20. Nustatoma vienkartinių pirkimo sutarčių trukmė neturi būti trumpesnė už laiką, būtiną sutarties įvykdymui. Į sutarties įvykdymui būtiną laiką įskaitomas ir laikas, skirtas tiekėjo (rangovo) pasiruošimui vykdyti sutartį (naujų technologijų įdiegimas, reikiamos įrangos įsigijimas, dokumentų įforminimas ir panašiai).

21. Rekomenduojama riboti pasikartojančių sutarčių kiekį atitinkamai grupuojant poreikius. Per vienerius finansinius metus turėtų būti stengiamasi sudaryti tik vieną tam pačiam pirkimo objekto kodui priskirtinų prekių ar paslaugų pirkimo sutartį.

22. Rekomenduojama pasikartojančias ir nuolatinės pirkimo sutartis sudaryti iki einamųjų finansinių metų pabaigos arba vieneriems metams. Kartu gali būti numatyta galimybė sutartį pratęsti tuo atveju, jei sutartiniai įsipareigojimai nebuvo įvykdyti laiku, iki visiško jų įvykdymo.

23. Rekomenduojama prekių pirkimo sutartis sudaryti iki einamųjų finansinių metų pabaigos arba vieneriems metams.

24. Rekomenduojama paslaugų ir darbų pirkimo sutartis sudaryti perkančiosios organizacijos nustatytam laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip ketveriems metams. Jei tiekėjas (rangovas) privalo investuoti savas lėšas, pirkimo sutarties trukmė turi būti pakankama, kad tiekėjas (rangovas) investicijas galėtų atsipirkti.

IV. PIRKIMO SUTARČIŲ SUDARYMAS IR PRATĖSIMAS

25. Pirkimo sutartis sudaroma vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – CK), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei kitais teisės aktais.

26. Pirkimo sutartis yra sudaroma tokiam terminui, kokį buvo nustačiusi perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose.

27. Rekomenduojama, kad sudaromos pirkimo sutarties trukmė nebūtų didesnė už užtikrinto finansavimo laikotarpį. Sudarant ilgesnės trukmės sutartį, užtikrinto finansavimo laikotarpiui sudaroma pagrindinė, o numatomo finansavimo laikotarpiui – preliminarioji pirkimo sutartis. Preliminariąją pirkimo sutartimi laikomas šalių susitarimas, pagal kurį jame aptartomis sąlygomis šalys įsipareigoja ateityje sudaryti kitą – pagrindinę – sutartį. Preliminarioji pirkimo sutartis sudaroma remiantis CK normomis.

28. Nustatytu terminu neįvykdyta vienkartinė pirkimo sutartis gali būti pratęsta laiko atžvilgiu iki visiško sutartinių įsipareigojimų įvykdymo. Tokio sutarties pratęsimo atveju kitos esminės sutarties sąlygos (kiekis, darbų ar paslaugų apimtis, kaina) nekeičiamos.

29. Jeigu, pasibaigus pirkimo sutarties terminui, perkančiajai organizacijai išlieka poreikis pirkti pirkimo sutartyje nurodytas prekes, paslaugas ar darbus, ji privalo skelbti apie naują viešąjį pirkimą. Tais atvejais, kai reikia užtikrinti, kad poreikiai būtų tenkinami nepertraukiamai, kvietimas dalyvauti naujojo pirkimo procedūrose turėtų būti paskelbtas iki pirkimo sutarties pasibaigimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Pirkimo sutartis netenka galios, kai pasibaigia šalių susitarimu sutartyje nustatytas jos galiojimo terminas, išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartis yra pratęsiama. Jei pirkimo sutartis buvo pratęsta, ji netenka galios, kai pasibaigia sutarties pratęsimo terminas.

31. Pirkimo sutartis gali būti nutraukiama prieš jos termino pasibaigimą tiek perkančiosios organizacijos, tiek tiekėjo (rangovo) iniciatyva, remiantis bendrosiomis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso normomis. Pirkimo sutartį prieš jos termino pasibaigimą galima nutraukti ir šalių susitarimu.
